

Βασίλης Αλεξάκης

ΤΑ ΝΕΑ ΓΡΑΦΙΣ ΟΜΟΝΟΜΑΣΤΟΥΣ

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΜΑΝΩΛΗΣ ΠΙΜΠΑΣ

Ο Βασίλης Αλεξάκης είδε τον θάνατο κατάματα αλλά κατάφερε να τον ξεγελάσει. Αυτό δεν εκπλήσσει όσους τον γνωρίζουν, γιατί έχει ένα τέτοιο μπρίο και χιούμορ στην προσωπική επαφή που ακόμη και κάποιος τόσο αμίλητος και αγέλαστος όσο ο Χάρος δεν θα μπορούσε να μη μειδιάσει, ούτε να μη δει την περιπτώσή του με επιείκεια. Το όλο σκηνικό της παρ' ολίγον αποδημίας

του, πέραν των πραγματικών και πολύ επώδυνων χαρακτηριστικών του, έχει πτυχές που μοιάζουν μυθολογικές, ίσως και μεταφυσικές. Εξού και ο ίδιος δεν έχει κανέναν δισταγμό να αφηγηθεί την περιπέτειά του στο «Βιβλιοδρόμιο» αφού, ούτως ή άλλως, αργά ή γρήγορα θα το κάνει και σε βιβλίο χρησιμοποιώντας, όπως συνηθίζει, ως μυθιστορηματικό χαρακτήρα τον ίδιο του τον εαυτό.

Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή: ο Αλεξάκης είναι ένας συγγραφέας που έμεινε πάντοτε πιστός στους πρώτους του εκδότες. Στην Ελλάδα έβγαζε πάντα τα βιβλία του στις εκδόσεις Εξάντας και δεν έφυγε, παρά τις πολλές προτάσεις που είχε, ούτε όταν η εκδότριά του Μάγδα Κοτζιά έπειτα από εγκεφαλικό επεισόδιο

Ο 72χρονος συγγραφέας αφηγείται με μπρίο, χιούμορ και χωρίς κανέναν δισταγμό την περιπέτεια της υγείας του στο «Βιβλιοδρόμιο», λίγο πριν τη βάλει στο χαρτί χρησιμοποιώντας ως μυθιστορηματικό χαρακτήρα τον ίδιο του τον εαυτό

αδυνατούσε να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της. Μετακόμισε μόλις πριν από δύο μήνες στο Μεταίχμιο (όπου άρχισαν ήδη να επανεκδίδονται τα παλιά βιβλία του), έναν χρόνο και πλέον μετά τον θάνατό της.

Στη Γαλλία, τόπο μόνιμης κατοικίας του για περισσότερο από 40 χρόνια, συνέβη επίσης κάτι ανάλογο. Τα πρώτα χρόνια της εγκατάστασής του εκεί, όταν δούλευε ως δημοσιογράφος (είχε φοιτήσει και σε δημοσιογραφική σχολή στη Λύλη), γνώρισε τον Ζαν-Μαρκ Ρομπέρτς. Ο Αλεξάκης ήταν περίπου 27 ετών και ο Ρομπέρτς 19, νεαρός σύμβουλος τότε στον εκδοτικό οίκο Julliard. Εγιναν αμέσως φίλοι, είχαν και αρκετά κοινά: ξένη καταγωγή, έναν γονέα ηθοποιό και μία παλικιά ρίζα. Ο Ρομπέρτς, μεγαλωμένος στη Γαλλία, ήταν παιδί αμερικανού επιχειρηματία και παλίδας ηθοποιού (που είχε συνεργαστεί με τον Τριφό) εγκατεστημένος στο Παρίσι. Ο Αλεξάκης είχε πατέρα ηθοποιό (του Θεάτρου Τέχνης, όπου όμως ο Κουν δεν τον πολυπλήρωνε, όπως λέει σήμερα ο συγγραφέας γιος του) ενώ η σαντορινιά γιαγιά του, μητέρα του πατέρα του, ήταν ιταλικής καταγωγής. Ο Ρομπέρτς έπεισε τον Julliard να εκδώσει το «Σάντουιτς», το πρώτο βιβλίο του Αλεξάκη, που ήταν γραμμένο κατευθείαν στα γαλλικά. Εκτοτε ο Αλεξάκης άλλαξε πολλούς εκδοτικούς

«Η γραφή με έφερε από τον άλλο κόσμο»

→ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Βασίλης Αλεξάκης
«Η γραφή με έφερε
από τον άλλο κόσμο»

→ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

οίκους, όχι όμως και εκδότη. Ακολουθούσε τον Ρομπέρτς, με τον οποίο ήταν κολλητοί φίλοι, όπου αυτός μετακόμιζε: στον Seuil στον οποίο υπήρξε διευθυντής σειράς, στο Faillard όπου έγινε υποδιευθυντής και τέλος στο Stock στον οποίο ανέλαβε τη γενική διεύθυνση. Μετά όμως αρρώστησε. Και πέθανε το 2013, πολύ νέος ακόμη. Ο Αλεξάκης πήγαινε καθημερινά στο νοσοκομείο να τον δει. «Ο Zan-Μαρκ βίωνε το τέλος του με υποδειγματικό τρόπο» μάς λέει ο Βασίλης Αλεξάκης. «Γελούσε στο νοσοκομείο σαν να ήμασταν όπως παλιά. Τον έβαζα στο καρτότσι και τον πήγαινα για εσπρέσο, να θυμηθούμε την ιταλική πλευρά μας. Σαν να μην είχε αλλάξει τίποτα που πέθαινε. Κι ενώ ο καρκίνος τού είχε ήδη κάνει μετάσταση στον εγκέφαλο».

Ο Αλεξάκης, φυσικά, τα έκανε όλα αυτά βιβλίο. Είναι το «La Clarinette» που έχει στην ουσία δύο θέματα, τον Zan-Μαρκ (στον οποίο είναι και αφιερωμένο) και την ελληνική κρίση. Δεν έχει όμως ακόμα κυκλοφορήσει στα ελληνικά – θα εκδοθεί τον Νοέμβριο. Και είναι η πρώτη φορά που η ελληνική έκδοση θα απέχει από τη γαλλική τόσο πολύ – περίπου ενάμισον χρόνο. Το τι ακριβώς συνέβη μας το διηγείται ο ίδιος: «Έχω την εντύπωση ότι η ζωή αντιγράφει τον εαυτό της. Κάνω βιβλίο τον θάνατο από καρκίνο του εκδότη μου και μόλις κυκλοφορεί το βιβλίο, παθαίνω κι εγώ καρκίνο. Τι κάνεις άραγε όταν σου συμβαίνουν αυτά που έχουν συμβεί σε προηγούμενο βιβλίο σου; Είχα διπλό καρκίνο. Στην αρχή μου βρήκαν καρκίνο σε γάγγλια στον αυχένα και αμέσως μετά και έναν όγκο σε αρχικό στάδιο στον πνεύμονα. Ημουν στο νοσοκομείο επί εννιάμισι μήνες, από τον Μάρτιο του 2015. Ο γιατρός μου είπε: «Θα γίνεις καλά, αυτόν τον καρκίνο τον θεραπεύουμε, αλλά την Αθήνα θα την ξαναδείς τα Χριστούγεννα». Και έπεσε διάνα. Επέστρεψα 21 Δεκεμβρίου. Μου είχε πει να κάνω υπομονή. Και τότε μόλις συνειδητοποίησα ότι η λέξη ασθενής στα γαλλικά, *passiant*, είναι συνώνυμη του υπομονετικού. Όταν ο Zan-Μαρκ ήταν πολύ άρρωστος, έγραψε ένα βιβλίο, όπου κοιτάζει τα πράγματα με αθώο βλέμμα, σαν μωρό που κοιτάζει τα πράγματα με περιέργεια και βλέμμα καθόλου προιδεασμένο. Σήμερα για μένα, μετά το «Κλαρινέτο», το ερώτημα παραμένει: αφού και το δεύτερο θέμα του βιβλίου, η ελληνική κρίση, συνεχίζει να είναι απολυτως επίκαιρο, γιατί να γράψω ένα νέο βιβλίο; Θα αρκούσε να αλλάξω τον τίτλο στο «Κλαρινέτο». Το βιβλίο του δράματός μου ήδη κυκλοφορεί στα κεντρικά βιβλιοπωλεία. Ετσι, δεν ξέρω αν θέλω να γράψω κάτι καινούργιο, αν θέλω να θυμάμαι ή να ξεχάσω. Αν και νομίζω ότι η φαντασία είναι το βαγόνι που τραβάει όλα τα άλλα βαγόνια του μυθιστορήματος και θα μπορέσω, με τη βοήθειά της, να διηγηθώ το πρόβλημα με άλλον τρόπο».

«Είδα τον εαυτό μου να πεθαίνει σε ένα θεατράκι»

Η στιγμή που ο Βασίλης Αλεξάκης πίστεψε ότι θα πεθάνει ήταν μετά την αφαίρεση του πνευμονικού όγκου και πριν αρχίσει η θεραπεία για τα γάγγλια. Στο στάδιο αυτό κόλλησε

ένα μικρόβιο που οι γιατροί δεν μπορούσαν να εντοπίσουν. Ήταν διασωληνωμένος στην Εντατική εννέα ημέρες.

«Κάποια στιγμή νόμιζα ότι έβλεπα τον θάνατό μου. Είδα τον εαυτό μου σε έναν χώρο μικρό σαν θεατράκι. Δεν υπήρχε κανένα έπιπλο, τίποτα που να θυμίζει θέατρο εκτός από τη σκηνή. Εγώ καθόμουν οκλαδόν στο πάτωμα, κάτι που δεν κάνω ποτέ. Ήταν σκληρό πάτωμα αλλά δεν θυμάμαι αν ήταν χώμα, παρκέ ή πλακάκια. Δεν υπήρχαν έπιπλα αλλά ούτε τοίχοι. Ενας μικρός χώρος χωρίς όρια. Γύρω μου, τίποτα. Μόνο ένα αδύναμο κιτρινωπό φως που ερχόταν από κάπου πίσω από τη σκηνή και που άρχιζε σιγά σιγά να δυναμώνει. Ήταν πολύ ανάλαφρο και πολύ γοητευτικό. Εκείνη την ώρα νιώθω ότι πεθαίνω. Το δυνάμωμα του φωτός με προειδοποιεί ότι τελειώσαμε με τη ζωή. Δεν σκέφτομαι κάτι, ούτε καν τα παιδιά μου. Απλώς ότι τώρα θα είμαι εδώ. Εδώ πού; Αντιμετωπίζω το θέμα ήρεμα, δεν είμαι βέβαια γελαστός, υπάρχει θλίψη, αλλά όχι τραγική, το αποδέχομαι. Το μόνο που δεν αποδέχομαι και με συνεφέρει είναι η ανάγκη της συγγραφής. Σκέφτομαι ότι είμαι ίσως ο μόνος συγγραφέας που έζησα τον θάνατό μου. Αλλά, λέω, πώς θα το διηγηθώ αφού πεθαίνω; Να τα πω στον γιο μου. Αλλά πώς; Πρέπει οπωσδήποτε να τα γράψω. Κι εκεί συνήλθα, ξύπνησα. Σαν η γραφή να με έφερε από τον άλλο κόσμο. Σαν να με έπιασε από τα

«Η ζωή αντιγράφει τον εαυτό της. Κάνω βιβλίο τον θάνατο από καρκίνο του εκδότη μου και μόλις κυκλοφορεί το βιβλίο, παθαίνω κι εγώ καρκίνο. Τι κάνεις άραγε όταν σου συμβαίνουν αυτά που έχουν συμβεί σε προηγούμενο βιβλίο σου;»

μαλλιά ενώ πνιγόμενος και να με έβγαλε έξω. Έχω λοιπόν υποχρέωση να γράψω αυτή την ιστορία. Αφού ζώ».

Ο συγγραφέας του «Τάλγκο» και του «Μ.Χ.» λέει ότι δεν είδε τούνελ, όπως άλλοι, με φως στην άκρη του. «Ήταν άπλετα φωτισμένο μέρος, σχεδόν ωραίο. Να είναι ο θάνατος ένα είδος διακοπών;» λέει.

Τώρα ο καρκίνος ξεπεράστηκε. «Επωφελούμαι κιόλας, λέω σε φίλες: μείνε εδώ, μπορεί να χρειαστώ τίποτα – μπας και προκαλέσω κάποιον οίκο. Δεν πολυβασιζόμαι όμως!».

Χάρη στο γαλλικό σύστημα δημόσιας ασφάλισης στο οποίο ανήκει, ο Βασίλης Αλεξάκης πλήρωσε μόλις 300 ευρώ για εγχειρήσεις, χημειοθεραπείες (που κοστίζουν 2.000 ευρώ η μία, κανονικά), κατά καιρούς διαμονή σε διπλό ξενοδοχείο, όπου στέλνουν τους ασθενείς σε περιόδους που δεν χρειάζεται να μένουν μέσα αλλά πρέπει να είναι κοντά. Στο παρισινό αυτό ξενοδοχείο, όπου έμεναν πολλοί καρκινοπαθείς από την κλινική Γκιστάβ Ρουσί του διάσημου παρισινού νοσοκομείου Βιλ Ζουίφ, υπήρχαν παράλληλα και υγιείς ταξιδιώτες, λ.χ. γαπωνέζοι τουρίστες – τις σκηνές αυτές φανταζόμαστε, θα τις διαβάσουμε στο επόμενο βιβλίο του.

«Ένα από τα πράγματα που μου έμειναν από αυτή την περιπέτεια – τη δυσκολότερη χρονιά της ζωής μου – είναι ότι τώρα μιλάω με ζωντανούς και πεθαμένους. Μιλάω με τον αδελφό μου και τη μάνα μου που έχουν πεθάνει. Όλοι μαζί, ζωντανοί και πεθαμένοι ένας κόσμος, είναι ο κόσμος μου. Μου κάνει καλό να σκέφτομαι αυτούς που έχουν φύγει, συμβιβάζομαι με τον δικό μου θάνατο. Επίσης αποφάσισα να χαίρομαι το παρόν. Μια ζωή δούλευα σαν το σκυλί. Να μεγαλώσω τα παιδιά και να κάνω αυτό που ονειρευόμουν από παιδί, να γίνω συγγραφέας. Τα τμήματα της ζωής μου που έχω χαρεί είναι μέσα στα βιβλία μου». Και καθώς βρισκόμαστε στο γνωστό του διαμέρισμα στο δεύτερο υπόγειο (που βλέπει σε κήπο) μιας πολυκατοικίας της Αναγνωστοπούλου, συμπληρώνει:

«Αν θέλω να πάρω έναν καφέ και να κάτσω σε ένα πεζούλι στον δρόμο να τον πιω, δεν πρέπει πια να το αναβάλλω. Και ποιος ξέρει; Μπορεί και καμιά Κολωνακιώτισσα, από αυτές που περπατάνε σκυφτές, να μην καταλάβει και να μου ρίξει κανένα πενντάρκι...».

Ο Βασίλης Αλεξάκης, έχοντας χάσει 20 κιλά από την πρόσφατη περιπέτεια της υγείας του, ποζάρει στον κήπο της πολυκατοικίας όπου ζει όταν βρίσκεται στην Ελλάδα, στην οδό Αναγνωστοπούλου, στο Κολωναکی

Βασίλης Αλεξάκης
ΤΑΛΓΚΟ
Εκδ. Μεταίχμιο, 2016, Σελ. 184
Τιμή: 11 ευρώ

Βασίλης Αλεξάκης
ΘΑ ΣΕ ΞΕΧΝΑΩ ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ
Εκδ. Μεταίχμιο, 2016, Σελ. 280
Τιμή: 13,30 ευρώ

Αισιοδοξία

Όταν χτίζεις τείχη, εγκλωβίζεις τον εαυτό σου

Η ασθένεια συνέπεσε με όλα όσα συνέβαιναν στην Ελλάδα με την αλλαγή κυβέρνησης και τη δραματική διαπραγμάτευση. Ο Βασίλης Αλεξάκης τα παρακολούθησε από το νοσοκομείο στο Παρίσι: «Έβλεπα τηλεόραση και βίωνα από τη γωνιά μου τα βάσανα ενός ολόκληρου λαού. Η TV αντί να με ανακουφίζει πρόσθετε στους φόβους μου νέους φόβους. Συνέπεσε η αρρώστια με τη δύσκολη περίοδο αυτής της εφιαλτικής διαπραγμάτευσης. Μήνες αργότερα συνέβη και η τραγωδία του Μπατακλάν. Από το νοσοκομείο άκουγα τα ελικόπτερα της Αστυνομίας. Είπα πάλι, τελείωσε, δεν γλιτώνω. Από κάπου θα τη φάω. Δύο καρκίνοι και όλα αυτά... Εντάξει, πες ότι θα βγω από το νοσοκομείο, αλλά σε ποιον κόσμο θα βρεθώ; Η ειδησιογραφία δεν μου ανέβαζε το πθικό. Μόλις πήγαινα να συνέλθω έτρωγα μια καρπαζιά είτε από τους γιατρούς είτε από την επικαιρότητα. Μετά ήρθαν και οι πρόσφυγες με τις λάσπες. Αυτή η Ευρώπη που όταν ξεκίνησε μας έδωσε τόση χαρά, να μπορούμε να πηγαίνουμε παντού χωρίς ελέγχους, να αισθανόμαστε ελεύθεροι άνθρωποι, κατέληξε σε φράχτες με μωρά να μπουσουλάνε στις λάσπες. Είναι ένα είδος νέου πολέμου αυτό. Στην Ευρώπη που φτιάχτηκε για να γλιτώσουμε από τους πολέμους». Παρ' όλα αυτά ο Βασίλης Αλεξάκης είναι φύσει αισιόδοξος. «Θέλω να κάνω αυτά που πιστεύω ότι είναι σωστά. Και πιστεύω ότι όλοι έτσι πρέπει να κάνουν, ακόμη και όταν όλοι οι άλλοι κάνουν το αντίθετο. Να είμαι καλός με τους πρόσφυγες, ακόμη και αν οι Δανοί, οι Βορειομακεδόνες και όποιοι άλλοι κάνουν βλακείες. Γιατί όταν χτίζεις τείχη δεν εμποδίζεις μόνο τους άλλους, εγκλωβίζεις και τον εαυτό σου. Θες να ζήσεις σε κλουβί; Αυτό που θα καταλάβαινα θα ήταν αν από την άλλη πλευρά των συνόρων υπήρχαν δημοκράτες Σκοπανοί που προσπαθούσαν με τον ίδιο τρόπο να ρίξουν τα τείχη, όπως και οι πρόσφυγες...»